

На основу члана 5. став 2. Закона о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 30/10),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

о методама испитивања сорте конопље (*Cannabis sativa L.*) ради признавања сорте

"Службени гласник РС", број 57 од 3. јула 2013.

Члан 1.

Овим правилником прописују се методе испитивања сорте конопље *Cannabis sativa L.* (у даљем тексту: сорта) на огледном пољу и у лабораторији, ради признавања сорте.

Методама из става 1. овог члана испитују се одређене битне особине сорте, ради утврђивања:

- 1) производне и употребне вредности сорте (VCU тест);
- 2) различитости, униформности и стабилности сорте (DUS тест).

Члан 2.

Испитивање производне и употребне вредности сорте (VCU тест) утврђује се на основу резултата одређених битних особина сорте које се односе на:

- 1) принос ваздушно суве стабљике (са 10% влаге);
- 2) садржај влакна у ваздушно сувој стабљици;
- 3) принос зрна (са 13% влаге);
- 4) хектолитарску масу зрна;
- 5) масу 1000 зрна;
- 6) садржај протеина у зрну;
- 7) садржај уља у зрну;
- 8) садржај тетрахидроканабинола (THC), који не прелази проценат прописан законом којим се уређују психоактивне контролисане супстанце.

Сорта се испитује тако што се битне особине из става 1. овог члана сорте која се испитује упоређују са битним особинама једне или више сорти стандард, у складу са законом којим се уређује признавање сорти пољопривредног биља.

Члан 3.

Сорта се испитује у једном или више огледа постављених на огледном пољу на више локалитета. Оглед чине елементарне парцеле на којима се врши испитивање.

Оглед из става 1. овог члана изводи се по плану „потпуно случајног блок система” у четири понављања.

Члан 4.

Сорта се испитује на огледном пољу у складу са захтевом за признавање сорте у којем власник сорте, односно његов овлашћени заступник предлаже да се сорта, ради испитивања, разврста у одговарајућу групу према циљу гајења. Тако разврстана сорта сеје се, ради испитивања, у одговарајући оглед.

Приликом подношења захтева за признавање сорте из става 1. овог члана треба назначити и тип конопље: дводома, једнодома или хибридна.

Сорта се у складу са ставом 1. овог члана разврстава у одређене огледе према циљу гајења:

- 1) за влакно;
- 2) за зрно;
- 3) за комбиновану употребу (за влакно и зрно).

Члан 5.

Семе сорте које се доставља за испитивање на огледном пољу треба да испуњава услове у погледу квалитета, да је здравствено исправно и третирано фунгицидима.

Члан 6.

Предусев на целој површини огледног поља на коме се врши испитивање сорте мора да буде иста култура.

Сорта на истој елементарној парцели може да се сеје најмање после две године, под условом да у том периоду нису сејане друге уљане биљне врсте.

Сорта се испитује на земљишту које је пре сетве испитано на присутност земљишних штеточина и, по потреби, изводи се предсетвено третирање инсектицидима.

Количине минералних ђубрива, време и начин њихове примене, као и остале агротехничке мере примењују се на огледном пољу тако да буду у складу са највишим нивоом технологије производње конопље, а ради испољавања генетског потенцијала сорте.

Сетву сорти у једном огледу треба обавити истог дана и у року који се у том локалитету сматра оптималним.

Члан 7.

У зависности од циља гајења из члана 4. овог правилника поставља се оглед за испитивање сорте са елементима датим у Табели – Елементи огледа за испитивање сорте.

Табела – Елементи огледа за испитивање сорте

Елементи огледа	за влакно	за зрно	за комбиновану употребу
дужина елементарне парцеле	10 m	10 m	10 m
ширина елементарне парцеле	2 m	2 m	2 m
површина елементарне парцеле	20 m ²	20 m ²	20 m ²
дубина сетве	3 – 5 cm	3 – 5 cm	3 – 5 cm
размак између редова	12,5 cm	50 cm	25 cm
размак у реду	2 – 3 cm	18 – 20 cm	4 – 5 cm
број редова по елементарној парцели	16	4	8
размак између блокова (понављања)	2,5 – 3 m	2,5 – 3 m	2,5 – 3 m
заштитни појас (око целог огледа минимум)	4 реда	2 – 4 реда	2 реда

Члан 8.

У периоду вегетације сорте на огледном пољу евидентирају се следећи подаци:

- 1) датум сетве;
- 2) датум ницања (када је више од 50% никлих биљака);
- 3) датум цветања (када је више од 50% мушких биљака у цветању код дводоме сорте или 50% биљака у цветању код једнодоме или хибридне сорте);
- 4) датум жетве;
- 5) висина биљке у моменту жетве (укупна висина мерена у cm на по 10 случајно одабраних биљака по елементарној парцели);
- 6) дебљина стабљике у моменту жетве (мерена шублером, у mm са тачношћу 0,1 mm, на 30 cm изнад површине земље, на по 10 случајно одабраних биљака по елементарној парцели).

Члан 9.

Жетва конопље за влакно обавља се у технолошкој зрелости, и то код дводоме конопље у моменту прецветавања мушких биљака, односно код једнодоме и хибридне конопље у моменту прецветавања биљака женског типа. Стабљике се секу на висини 4–5 cm изнад површине земље. Посечене стабљике везују се на два места у снопове пречника око 15 cm. Снопови са исте елементарне парцеле слажу се одвојено од снопова са других елементарних парцела у облику „рибље кости“, ради природног просушивања.

Жетва конопље за зрно и за комбиновану употребу обавља се у технолошкој зрелости, односно у моменту када при енергичном трешењу стабљике почиње осипање зрна. Стабљике се секу на висини 5 cm изнад површине земље. Посечене стабљике на свакој елементарној парцели (пажљиво да се семе не осипа) слажу се у облику „рибље кости“, ради природног просушивања.

За одређивање приноса зрна потребно је овршити зрно ударањем биљака о косо постављену даску и сакупљањем зрна које при томе испада. Мери се ваздушно сува маса зрна по елементарној парцели.

За одређивање приноса стабљике мери се ваздушно сува маса свих снопова са исте елементарне парцеле, а за одређивање приноса стабљике сорте за комбиновану употребу мери се ваздушно сува маса свих претходно овршених снопова са исте елементарне парцеле.

Члан 10.

Извођач огледа обавља жетву у фази пуне зрелости сваке сорте посебно, без чекања да се цео оглед истовремено пожање.

Члан 11.

Ако се у току испитивања сорте на огледном пољу појаве болести, биљне штеточине или паразитни корови у значајнијем броју врши се њихово евидентирање.

Члан 12.

У току жетве конопље за влакно и комбиновану употребу узима се узорак за утврђивање садржаја влаге и влакана у стабљици у моменту одређивања приноса стабљике. Узорак се саставља формирањем новог снопа узимањем неколико случајно одабраних стабљика из сваког снопа са свих понављања. Пречник тог снопа треба да буде око 15 cm. Узорак се даље сече на делове дужине 15 cm рачунајући 30 cm од земље.

У току жетве конопље за зрно и комбиновану употребу узима се просечан узорак зрна укупне величине 1 kg који је састављен од једнаке количине зрна са сваке елементарне парцеле исте сорте. Узорак се узима у моменту мерења приноса зрна.

За одређивање садржаја тетрахидроканабинола (THC) узима се узорак у вршним деловима биљака дужине 30 cm. Узорци се узимају са по 10 случајно одабраних биљака по сорти у фази млечно-воштане зрелости зрна. Мушке биљке дводоме сорте се не узоркују.

Узорак из ст. 1–3. овог члана пакује се у натрон или платнену кесу, затвара, обележава додељеним шифрованим ознакама као и сорта на огледном пољу и доставља се на лабораторијску анализу.

Члан 13.

Анализе у лабораторији обављају се на просечном узорку формираном из свих понављања са једног локалитета.

На сваком узорку обавља се следећа анализа:

1) за влакно и комбиновану употребу:

- (1) садржај влаге у стабљици у процентима,
- (2) садржај влакана у стабљици у процентима у односу на ваздушно суву стабљичу (са 10% влаге);

2) за зрно и комбиновану употребу:

- (1) маса 1000 зрна (g, са 13% влаге),
- (2) садржај влаге у зрну у процентима,
- (3) хектолитарска маса зрна (kg),
- (4) садржај протеина у зрну у процентима (са 13% влаге),
- (5) садржај уља у зрну у процентима (са 13% влаге);

3) за влакно, зрно и комбиновану употребу:

- (1) садржај тетрахидроканабинола (THC) у процентима у односу на суву материју узорка.

Члан 14.

Извођач огледа који испитује сорту на огледном пољу евидентира следеће податке: назив извођача огледа; име и презиме одговорног лица за извођење огледа; локалитет на коме се изводи оглед; тип земљишта и садржај хранљивих материја у земљишту на коме се налази огледно поље; предусев; обављене агротехничке мере; податке из члана 8. овог правилника; принос ваздушно суве стабљике (са 10% влаге) и принос зрна (са 13% влаге) у складу са чланом 9. овог правилника, као и друге податке који утичу на принос испитиване сорте (оштећења од дивљачи, птица, штеточина и природних непогода и друго).

Извођач огледа који испитује сорту у лабораторији евидентира податке из члана 13. овог правилника, као и назив лабораторије, одговорно лице за извођење анализе, локалитет и шифровану ознаку сорте са локалитета на коме се изводи оглед.

Подаци из ст. 1. и 2. овог члана саставни су део годишњих и коначних резултата испитивања.

Члан 15.

Испитивање различитости, униформности и стабилности сорте (DUS тест) спроводи се методом одређеном техничким упутством за тестирање различитости, униформности и стабилности сорте.

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-96/2013-09

У Београду, 26. јуна 2013. године

Министар,

Горан Кнежевић, с.р.